

ՄԵԼԵԴԱՄԵԼԷ

ՆՈՐԱՆՈՒՐԷ

Երգելն առողջարար է:

Իջրգեղ մարդու մարմնոյ վրայ մեծ ազդեցութիւն ունին: Ըստ պատշաճի երգելու համար երգիչնախ եւ յստա՛ւ շունչ առնելու մէջ իրենում ըլլալու է, վասն զի առանց ասոր եթէ ոչ անհնարին, գէթ շատ դժուարին է ըստ պատշաճի երգ երգել: Երկու տեսակ շնչաւում ինչ կը զանազանուի. այսինքն կողաշնչութիւն եւ թոքաշնչութիւն: Սեծ ապաւինաւար եւ կողաշնչութիւնը, որ ի՛նչոյ երբ կոգներն ու կուրծքն ուռելով, թոքեր վեր կը ձգուին որով օդոյ միայն մէկ մասը թոքերուն հասնելով, երգն կնեղանի ու գեղեցիկ չեն հնչեր, այլ մեղմ եւ ծնրած: Շնչելու մի միակ է. կերպն է թոքաշնչութիւնն, եւ այս այն ժամանակ կը կատարուի, երբ կը թողուէր թոքերը թոյլ վար կախուին, մարմնին ամփոփուի ու կուրծքը լայննայ ու ընդարձակուի: Այսու եղանակաւ թոքին արտաքին եւ ամենափոքր խողովակներն իսկ օդով կը լեցուին եւ շարժման մէջ կը մտնեն: Եւ այսպէս թոքերուն օդով բուրբոնին լեցուին է՝ որ առողջութիւն կը պատճառէ. վասն զի թոքերն անդադար մաքուր եւ առատ օդ ծծելով, տափաւ կը զօրանան ու կը լայնանան, այսու թոքի զանազան հիւանդութեանց պատճառները կը բարձուին: Ընդհանրապէս կուրծքը զօրացնելու մի միակ եւ գլխաւոր միջոցն է՝ թոքաշնչութիւնը: Եւ վասն զի տղոց բոլոր գործարաններն անդադար անման մէջ են, ուստի եւ անոնց կուրծքն ու թոքը համեմատաբար կ'ընդարձակուի: Անփոք իրականութիւն մըն է, որ երգեցողներուն կրծոց մեծութիւնը չերգեցողներուն կուրծքէն աւելի մեծ ի՛նչոյ: Եւ այս մեծութիւնն առաջնոց հասակին զարգացման արագագոյնն է՝ որով երգեցողներուն ոչ միայն թոքերը, այլ նաեւ բոլոր կազմուածքը չերգեցողներէն աւելի զօրաւոր ու հաստատուն կ'ըլլայ: Չերգեցողներն երգիչներէն աւելի խոշակագումն են թեմակայ են, եւ վերջինք շատ քիչ անգամ թոքախտի կը վարակին:

ՏՆՏԵՄԱԿԱՆ

Նոր տնտիկ հացարարութիւն:

Փետրեպոլսի հացարարոններէն միոյն մէջ լիսիկ յաղորդութեամբ նոր եղանակաւ հաց կը պատրաստեն: Այստեղ օրըստօրէ 3.240 քլոմ՝ համար կը գործածեն հացի համար: Համարը չեն ապար, այլ հատիկները լուսանուելէն եւ մաքրուելէն ետեւ մերկաններու ձեռքոյ իսկոյն զանգուած կը դառնան: Այս կազմածը ծախարակով մը դրուագումն է, որուն վրայ 480 կարճ, զօրաւոր՝ բայց

բուժ կարող հաստատուած է: Ասոր մէջ համարի հատիկները՝ որ արդէն ըլլող նշանաւոր զանախու թիւն մը ծծած պէտք են ըլլալ, կը փշուրնին: Հայսնայ զանգուածը նկանակի ձեւով կազմած են կ'ըլլեն եւ կը տարուի թրմարան, ուր զանգուածին մէջ խմոր կը խառնուի: Կարգաւորաւ թրմելէն ետեւ իւր յատուկ ընդունարանին մէջ 6 ժամ՝ կը թողուի, որպէս զի խմորի շեռաց աշխատութիւնը միայն նկանակին ձեւ տալու մէջն է. բայց նորագոյն ժամանակներս այս գործողութիւնն իսկ մերկայի մը ձեւով կը կատարուի: Նկանակին իւր որոշ ու յատուկ ձեւն առնելէ վերջը՝ ամբողջական երկարաբուն բաժով մը փռան մէջ կը դրուի եւ հոն կ'եփուի: Այս եղանակաւ պատրաստուած հացը համայնական համ՝ մ'իւրանայ եւ շատ անդադար ալ է, որովհետեւ թեփերն ալ ի միասին կ'եփուին:

ՅՆՆՐՈՒՐԷ

կոստանդնուպոլսոյ մամուլը:

Աստանդնուպոլսոյ լրագրաց թիւն է 50: Կը հրատարակուի 19 ամիսօրեայ թերթ, 3 լրագիր շաբաթը երեք անգամ, 2 լրագիր շաբաթը երկու անգամ: Հարաւոր թերթն է 17: Ամիսն երկու անգամ լոյս կը տեսնեն 2 լրագիր: Ամսաթերթը 6 են թեւով: — Քաղաքական են 30 լրագիր, վաճառականական կամ այս ճիւղի հետ աղերս ունեցող՝ 3: — 9 թերթ կրօնական, արուեստագիտական եւ գիտական նկարագիր ունին: — 2 զանաչ տալ թերթ կայ, 6 հատ ալ մասնագիտական թերթը: Լրագրացս 15ը տաճկերէն է՝ արաբացի գրով, 4 հատ թէեւ տաճկարարեաւ, բայց հայատաւ, մի հատ ալ տաճկերէն յունարէն գրով: Կը հրատարակուին 8 հայերէն թերթ, 8 յունարէն յոյն լեզուաւ, 8՝ գաղղիերէն եւ անգղիերէն, 1 իտալերէն, 2 երբայեցերէն, 2 պուլխարերէն, 1 արաբերէն, 1՝ պարսկերէն:

ԵՐԿԱՅԵՐԵՆ ՏԵՍՈՒԹԻԱՆ

Վիննա, 29 Մայիս, 1892:

Ամուսնի մէջ Գերմանիոյ գլխաւոր ինդիւրն էր ուսման նոր ծրագիրն, որ աւելի բրիտանական նկարագիր տալ կ'ուզէր դպրոցաց, եւ զոր պաշտպանեցին Բաբրիլի եւ իրնթիվեան պաշտօնական 8 հոռից: Սակայն նախառակ կողմնակալութեան յարուցած աղմկին պատճառաւ լաւ դատեց 8 հոռիցը հրաժարիլ, որով նաեւ Բաբրիլի հրաժարեցաւ իւր պաշտօնէն իրեն զաներց Բոլուսիոյ երեսփոխանաց ժողովոյն իւր վրայ պարնելով միայն յայտնութեան քարտուղարի եւ Արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնները:

Վելիբեան կոչուած դրամագլխայն ինտիքը կարգադրող օրինագիծ մի առաջարկուեցաւ Գերմանիոյ պետական ժողովոյն, որով Հանովերի Գէորգ Թագաւորին ստացուածոց վրայ ցայժմ՝ ի գօրութեան եղած գրամման վճիռը կը քարծուի: Այս ինտիքոյ մէջ միաբանած են Գերմանիոյ կայսրն եւ Բուսկեղանտի դուքսն: Ամսոյս 13ին մեռաւ Հեսսէի արքիդուքը Լուտովիկոս Դ, որ ծնած էր 1837ին, եւ 1862ին ամուսնացած Վիկտորիա Թագուհոյն երկրորդ դստեր հետ. 1866 եւ 1870 տարեաց պատերազմաց մասնակից եղած, եւ 1877ին Հեսսէի գահն ելած: Իւր Տօրն յաջորդեց Էռնեստ Լուտովիկոս աւագադուքսն, որ ծնած է 1868ին:

Անգղիոյ եւ Միացեալ Նահանգացմէջ քառական ժամանակէ ի վեր առկախ ինտիք մը կայ Պերինկի ծովուն մէջ փոկ որսալու իրաւանց նկատմամբ: Այս ինտիքոյն մէջ կերպ մ'առ ժամանակեայ համաձայնութիւն գոյացած էր. եւ կը յուսացուէր որ իրաւունքի մը վճռով վէճը լմայ: Նորերս աւելի յոռեցած էր այս ինտիքոյն վիճակը: Անգղիա չէր ուզեր նորոգել առժամանակեայ համաձայնութիւնը եւ իւր իրաւունքը մինչեւ անգամ՝ նաւատորմիով միկ ուզէր պաշտպանել. ընդհակառակն կը պահանջէր Միացեալ Նահանգք որ նորոգուի սոյն համաձայնութիւնը մինչեւ իրաւունքի մը վճռելը, եւ կը սպառնան տորմիով քարգիւն Անգղիացոց փոկ որսալ:

Վերջէն ժամանակներս եւրոպական արշաւանքներն յԱֆրիկէ մեծ դժբախտութեանց կ'անդիպին: Անգղիացիք մեծ կորուստ ունեցան ի Վիկտու. եւ Նիասսա երկրին մէջ ալ Ճոնսթըն անգղիական հիւպատին դիրքը վտանգաւոր է: Բորդուկալական Բիլիմանէ քաղաքին վրայ կը սպառնան յարձակիլ 6000 սեւամորթք: Բրիտանացոց Սամաութն թագաւորութեան թիմպու մայրաքաղաքին վրայ ըրած արշաւանքը վատաբախտ ելք ունեցաւ, շատ յառաջ պաղղիական արշաւանքմ՝ որուն պետն էր Քրամբէլ եւ որ դէպի Չատ լիճ կը դիմէր, քայքայուեցաւ. նոյնպիսի ելք ունեցան գերմանական արշաւանքն ի Կամբուռն եւ Արեւմտեան Աֆրիկէ:

Մեծ վէճ ծագած է նաեւ Շուէտի եւ Նորուեգիոյ մէջ: Այս երկու պետութիւնք որ ըստ ինքեան անկախ են իրարմէ՝ միացած են մէկ արքայի իշխանութեան տակ՝ որ է Շուէտի Թագաւորը: Նորուեգիա որ յառաջ Դանիոյ հետ միացած էր, այժմու վիճակն ստացաւ այս դարու սկիզբն: Թէպէտ եղան միշտ փորձեր՝ ծուլելու երկու քոյր պետութիւնք, քայք անյաջող եղան, եւ մնացին նոյն վիճակին մէջ: Այժմ՝ Նորուեգիա կը սկսի պահանջել Շուէտէն որ նաեւ այն իրերուն մէջ՝ որ միութիւն կար, անջատուի՝ ըլլայ ըստ իրաւանց, այնպէս որ արդեամբք երկու ըլլորովին անկախ պետութիւն ըլլան մէկ թագաւորի ներքեւ դաշնակցած, եւ այսպէս ի մասնաւորի Նորուեգեան ուրոյն հիւպատոսութիւնք կը պահանջէ հաստատել եւն: Կը վախցուի որ ինտիքը կրնայ սնծնալ. վասն զի վերջին ընտրութեանց մէջ Նորուեգեան կողմնակցութիւնը շատ զօրացաւ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՍՈՒՄԱԿԱՆ

ՄԱՏՆԱՄԱՐԱԿԱՆ — Պոլոկի Դիաղոխոսի շաղկապ ատուածաբանականը 95:

ՀԱՆՈՍՈՒՄԱԿԱՆ — Շորուսկացիք եւ իրենց նորագիւտ յիշատակագիրն. 101:

ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ — Լեռնեքի վերայ բեւեռած հսկանքի մասին Կովկասեան Առասպելները. 102 — Հայագի երեսփոխանք ի Հունգարիա. 108 (Պատկերաւ):

ԳՐԱԿԱՆ — Հայկական ձեռագիրք ժեմարանի Արեւելեան լեզուաց ի Պետերբուրգ. 111:

ՄԱՏՆԱՄԱՐԱԿԱՆ — Նոյնի Պատմութիւնը Վարդանի եւ Հայոց պատերազմի համար. 117:

ԱՄՆԱՄԱՐԱԿԱՆ — Ուղեյն Հրաժեշտի. 120:

ԵՐՈՒՅԵՑԻՑԻՑԻՑԻՑ

ԳՆԱՐԱՐՈՒՅԵՑԻՑԻՑԻՑԻՑ — Շրջագայութիւն նկարաց աշխարհին մէջ. 122: — Տպագրութեան գիւտը. 124:

ՍԵՆՏԵՆՏԵ

ՆՈՐԱՐԱՐՈՒՅԵՑԻՑԻՑԻՑ — Նոյնի առողջաբար է. 127:

ՏՆՏԵՆՏԻՑԻՑԻՑ — Նոր տեսակ հացաբարութիւն. 127:

ՄԱՐԱՐԱՐՈՒՅԵՑԻՑԻՑ — Կոստանդնուպոլսոյ մամուլը. 127:

ԳՐԱԿԱՆ ԵՐՈՒՅԵՑԻՑԻՑԻՑ

ՀՐԱՄԱՐԱԿԱՆ ԵՐՈՒՅԵՑԻՑԻՑԻՑԻՑ

Գ. ԱՍՓԱՅԻԼ Գ. ՊԱՐՈՆԶ

ՎԻԵՆՆԱ. ԻՒՐԻՔՈՐԵՆՆ ՏՊԱՐԱՆ